

**AAS „BALTA”
KRAVU PĀRVADĀTĀJU CIVILTIESISKĀS ATBILDĪBAS (CMR)
APDROŠINĀŠANAS NOTEIKUMI NR. 54.101**

1. APDROŠINĀŠANAS LĪGUMĀ LIETOTIE TERMINI

- 1.1. **Apdrošinātais** – apdrošināšanas polisē norādītā juridiskā persona, kurai ir apdrošināmā interese, kuras labā noslēgts apdrošināšanas līgums un kuras civiltiesiskā atbildība ir apdrošināta saskaņā ar šī apdrošināšanas līguma noteikumiem.
- 1.2. **Apdrošinātājs** - apdrošināšanas akciju sabiedrība “BALTA”, vienotais reģistrācijas numurs: 40003049409, juridiskā adrese: Raunas iela 10, Rīga, LV-1039.
- 1.3. **Apdrošinājumaņēmējs** – juridiska persona, kas noslēgusi apdrošināšanas līgumu savā vai citas personas labā.
- 1.4. **Apdrošināmā interese** – interese neciest zaudējumus, iestājoties apdrošinātajam riskam.
- 1.5. **Apdrošināšanas līgums** – apdrošinātāja un apdrošinājumaņēmēja vienošanās, saskaņā ar kuru apdrošinājumaņēmējs uzņemas saistības maksāt apdrošināšanas prēmiju līgumā noteiktajā veidā, termiņos un apmērā, kā arī izpildīt citas līgumā noteiktās saistības un apdrošinātājs uzņemas saistības, iestājoties apdrošināšanas gadījumam, izmaksāt līgumā norādītajai personai apdrošināšanas atlīdzību atbilstoši apdrošināšanas līgumam, kā arī izpildīt citas līgumā noteiktās saistības.
- 1.6. **Distances apdrošināšanas līgums** – apdrošināšanas līgums, ko apdrošinātājs un apdrošinājumaņēmējs noslēguši, vienlaikus neatrodoties vienā un tajā pašā vietā, bet līguma slēgšanas brīdī izmantojot vienu vai vairākus distances saziņas līdzekļus.
- 1.7. **Apdrošināšanas polise vai polise** – rakstveida dokuments vai elektroniskā izdrukā, kas apliecina apdrošināšanas līguma noslēgšanu.
- 1.8. **Apdrošināšanas gadījums** – ar apdrošināto risku cēloniski saistīts notikums, kuram iestājoties, paredzēta apdrošināšanas atlīdzības izmaksa atbilstoši apdrošināšanas līgumam.
- 1.9. **Apdrošināšanas prēmija** – apdrošināšanas līgumā noteiktais maksājums par apdrošināšanu.
- 1.10. **Apdrošināšanas atlīdzība** – par apdrošināšanas gadījumu izmaksājamā naudas summa vai nodrošināmo pakalpojumu izmaksas atbilstoši apdrošināšanas līgumam. Apdrošināšanas atlīdzība tiek izmaksāta saskaņā ar kompensācijas principu SDR limita ietvaros, izņemot, ja polisē ir noteikts cits apdrošināšanas atlīdzības izmaksāšanas princips.
- 1.11. **Apdrošināšanas līguma darbības periods** – laikposms, par kuru saskaņā ar apdrošināšanas līgumu tiek maksāta apdrošināšanas prēmija un kurā ir spēkā apdrošināšana.
- 1.12. **Apdrošināšanas līguma noteikumi** – šie noteikumi, kuri ir apdrošināšanas līguma neatņemama sastāvdaļa.
- 1.13. **Apdrošināšanas teritorija** – apdrošināšanas polisē norādīta teritorija, kurā ir spēkā apdrošināšanas līgums un kurā apdrošinātais veic savu komercdarbību.
- 1.14. **Apdrošinātais risks** – apdrošināšanas līgumā norādītais no apdrošinātā gribas neatkarīgs notikums, kura iestāšanās iespējama nākotnē.
- 1.15. **Apdrošinātā darbinieks** – fiziskā persona, kas nodarbināta un/vai rīkojas apdrošinātā vārdā saskaņā ar darba, uzņēmuma, apmācības līgumu vai uz pilnvarojuma pamata.
- 1.16. **Kopējais atbildības limits** – visā apdrošināšanas līguma darbības periodā maksimālā izmaksājamā visu apdrošināšanas atlīdzību kopsumma, kas ir norādīta apdrošināšanas polisē.
- 1.17. **Atbildības limits vienam apdrošināšanas gadījumam** – maksimālā izmaksājamā apdrošināšanas atlīdzību kopsumma par vienu apdrošināšanas gadījumu, kas ir norādīta apdrošināšanas polisē.
- 1.18. **Apakšlimits** - maksimālā izmaksājamā apdrošināšanas atlīdzību kopsumma visā apdrošināšanas periodā, kas ir norādīta apdrošināšanas polisē un paredzēta noteiktu zaudējumu veidu atlīdzināšanai. Apakšlimits ietilpst apdrošināšanas polisē norādītajā atbildības limitā vienam apdrošināšanas gadījumam, kā arī apdrošināšanas polisē norādītajā kopējā atbildības limitā.
- 1.19. **Atlīdzības pieteikums** – apdrošinātā rakstisks vai telefonisks pieteikums apdrošinātajam par saņemto rakstisku pretenziju vai tiesā iesniegto prasību pret apdrošināto.
- 1.20. **CMR konvencija** – 1956.gada 19.maija Ženēvas Konvencija par kravu starptautisko autopārvadājumu līgumu un 1978.gada 5.jūlija Protokols pie Konvencijas par kravu starptautisko autopārvadājumu līgumu.
- 1.21. **Pārvadātājs** – juridiska persona, kura ir saņēmusi un tai ir derīgas visas atļaujas un licences komercpārvadājumu veikšanai ar autotransportu.
- 1.22. **SDR** – Starptautiskā Valūtas fonda norēķinu vienība.
- 1.23. **Transportlīdzeklis** – kravas furgons (bez piekabes un ar pilnu masu līdz 5 tonnām vai kravas furgons ar pilnu masu virs 5 tonnām ar vai bez piekabes) vai vilcējs ar tā piekabi vai puspiekabi, t.sk. trailers, platforma, cisterna, refrīžerators, konteiners (t.sk. cisternu konteiners, refrīžeratora konteiners) u.tml., ar kuru tiek veikts pārvadājums.
- 1.24. **Zudums** – bojājums, kas izraisa daļēju kravas samazinājumu vai pilnīgu kravas bojāeju, vai zādzība, kas radusies iestājoties apdrošināšanas gadījumam.
- 1.25. **Krava** – trešās personas īpašumā esoša kustama ķermeniska lieta (produkcija, šķidrās vielas, preces, saiņi, konteineri, un citi priekšmeti), kas pieteikta pārvadāšanai vai kas pamatojoties uz līgumu vai citu tiesisku darījumu nodoti apdrošinātajam pārvadāšanai un tam ir nepārprotami dokumentāli pierādījumi.
- 1.26. **NVS** – Neatkarīgo Valstu Sadraudzība.
- 1.27. **Pašrisks** – apdrošināšanas polisē norādītā, naudas izteiksmē vai procentos izteiktā zaudējumu daļa, ko atskaita no atlīdzināmajiem zaudējumiem, aprēķinot apdrošināšanas atlīdzību par katru apdrošināšanas gadījumu.
- 1.28. **Pretenzija** – trešās personas pirmreizējs rakstisks pieteikums apdrošinātajam par zaudējumu atlīdzināšanu.
- 1.29. **Saistītās personas** – personas, kuras saskaņā ar Latvijas Republikas Koncernu likumu ir uzskatāmas par valdošo vai atkarīgo sabiedrību attiecībā pret apdrošinājumaņēmēju, apdrošināto, kā arī:
 - 1) juridiskas personas, kuras pilnībā vai daļēji pieder apdrošinātajam, tās kontrolē vai vada apdrošinātais, apdrošinājumaņēmējs vai apdrošinājumaņēmēja darbinieks, valdes vai padomes loceklis, īpašnieks vai akcionārs (kurš var ietekmēt juridiskas personas vadību);
 - 2) juridiskas personas, kuru direktors, partneris, biedrs, valdes vai padomes loceklis ir apdrošinātais, apdrošinājumaņēmējs vai apdrošinājumaņēmēja darbinieks, valdes vai padomes loceklis, īpašnieks vai akcionārs (kurš var ietekmēt juridiskas personas vadību);

- 3) fiziskas personas, kurām pilnībā vai daļēji pieder apdrošinājuma ņēmējs, apdrošinātais vai kuras vada vai uzrauga apdrošinājuma ņēmēju, apdrošināto.
- 1.30. **Trešā persona** – persona, kurai pienākas apdrošināšanas atlīdzības izmaksa. Šī apdrošināšanas līguma izpratnē par trešo personu netiek uzskatīti: apdrošinājuma ņēmējs, apdrošinātie, apdrošinātā darbinieki, kā arī saistītās personas.
- 1.31. **Neatliekami pasākumi** – visi nepieciešamie un praktiski iespējamie pasākumi situācijas pārvaldīšanai, vidē nonākušo piesārņojošo vielu norobežošanai un savākšanai un citu kaitējumu izraisīto faktoru novēršanai, lai ierobežotu vai nepieļautu turpmāku nelabvēlīgu ietekmi uz trešās personas īpašumā esošās kustamās ķermeniskās lietas, cilvēku veselību vai kaitējumu videi un ar dabas resursu saistīto funkciju pasliktināšanos.
- 1.32. **Iekšzemes pārvadājumi** – kravas komercpārvadājumi uzņēmuma reģistrācijas valstī, noteikumu izpratnē pārvadājumi Latvijas Republikā, ja polisē nav norādīts citādi.
- 1.33. **Kabotāžas pārvadājumi** – īslaicīgi iekšzemes, kura nav apdrošinātā uzņēmuma reģistrācijas valsts, kravas komercpārvadājumi ar autotransporta līdzekļiem, kas tiek veikti citā valstī, tajā neregistrējot uzņēmumu, filiāli vai pārstāvniecību.

2. APDROŠINĀŠANAS LĪGUMA STRUKTŪRA

- 2.1. Apdrošināšanas līgums sastāv no apdrošināšanas polises, šiem noteikumiem, apdrošināšanas polises pielikumiem un visiem apdrošināšanas līguma grozījumiem, par kuriem apdrošinātājs un apdrošinājuma ņēmējs ir vienojušies.
- 2.2. Apdrošināšanas līguma noteikumi nosaka apdrošināšanas līguma terminus, apdrošināšanas līguma noslēgšanas un spēkā esamības kārtību, apdrošināšanas prēmijas samaksas kārtību, apdrošināšanas prēmijas nesamaksāšanas, nesavlaicīgās vai nepilnīgas samaksas juridiskās sekas, apdrošinājuma ņēmēja un apdrošinātā pienākumus un to neizpildes juridiskās sekas, apdrošinājuma ņēmēja un apdrošinātā tiesības, apdrošināšanas līguma darbības pirmstermiņa izbeigšanas kārtību, strīdu izšķiršanas kārtību, apdrošināšanas objektus, apdrošinātos riskus, izņēmumus no apdrošinātajiem riskiem, apdrošinātāja atbildību, apdrošināšanas gadījuma pieteikšanas kārtību un apdrošinātājam iesniedzamos dokumentus, apdrošināšanas atlīdzības noteikšanas un izmaksas kārtību, citus noteikumus.
- 2.3. Apdrošināšanas polisē ir norādīti apdrošināšanas līguma noslēgšanas vieta un datums, apdrošināšanas līguma darbības periods, apdrošinājuma ņēmējs un apdrošinātais, apdrošināšanas prēmija un tās samaksas kārtība, ja apdrošināšanas prēmija ir maksājama vairākās daļās, apdrošināšanas objekts, atbildības limiti civiltiesiskās atbildības apdrošināšanā, apdrošināto risku un papildrisku uzskaitījums, pašrisks un polises īpašie noteikumi.
- 2.4. Ja ir konstatēta pretruna starp apdrošināšanas polisē norādītajiem noteikumiem un apdrošināšanas līguma noteikumiem, spēkā ir apdrošināšanas polisē norādītie noteikumi.

3. APDROŠINĀTAIS RISKS

- 3.1. Apdrošinātā darbība vai bezdarbība, kuras rezultātā nodarīti zaudējumi trešajai personai un/vai zaudējumi apdrošinātajam.

4. ATLĪDZINĀMIE ZAUDĒJUMI

- 4.1. Saskaņā ar apdrošināšanas līgumu apdrošinātājs apņemas atlīdzināt:
- 4.2. **Zaudējumus trešajai personai:**
- 4.2.1. Zaudējumus, kas saistīti ar kravas bojājumu vai zudumu, vai novēlotu piegādi, par kuriem apdrošinātais ir atbildīgs saskaņā ar 1956. gada Ženēvas konvenciju par "Par kravu starptautisko autopārvadājumu līgumu" (CMR) 23. un 25. pantiem, bet nepārsniedzot 1978. gada 5. jūlija "Protokola pie Konvencijas par kravu starptautisko autopārvadājumu līgumu" 2. pantā noteikto pārvadātāja maksimālo atbildības limitu, t.i. 8,33 aprēķina vienības (SDR) par iztrūkstošo vai bojāto vienu bruto svara kilogramu (**SDR limits**).
- 4.2.2. Zaudējumus konteineriem, izņemot zaudējumus cisternkonteineriem, tankkonteineriem un nomātiem konteineriem, kuri tiek izmantoti kā transportlīdzekļi kravas pārvadāšanai.
- 4.2.3. Ja polisē ir norādīts "**Rupja neuzmanība**", zaudējumus, kas vērtējami un izraisīti nevērīgas rīcības vai rupjas neuzmanības dēļ, piemēram nerīkošanās atbilstoši CMR pavadzīmē iekļautai informācijai, pārkāpumi piedaloties ceļu satiksmē: ceļu sadalošās nepārtrauktās līnijas šķērsošana, STOP zīmes neievērošana, luksofora signāla neievērošana, aizlieguma zīmju neievērošana (augstuma, dzelzceļa pārbrauktuves), maksimālā atļautā braukšanas ātruma pārsniegšana.
- 4.2.4. Ja polisē ir norādīts "**Visi nodokļi SDR limita ierobežojuma ietvaros**", zaudējumus, kas saistīti ar muitas nodevām, nodokļiem un citām līdzvērtīgām papildu maksām, nosakot, ka apdrošinātāja atbildības apjoms par kravas bojājumu vai zudumu, t.sk. kas saistīti ar muitas nodevām, nodokļiem un citām līdzvērtīgām papildu maksām, tiek aprēķināts, nepārsniedzot maksimālo limitu 8,33 aprēķina vienības (SDR) par iztrūkstošo vai bojāto vienu bruto svara kilogramu.
- 4.2.5. Ja polisē ir norādīts "**Visi nodokļi**", zaudējumus, kas saistīti ar muitas nodevu un jebkādu citu nodokļu maksājumiem, sakarā ar visas kravas pilnīga zaudējuma vai arī kravas daļēja zaudējuma gadījumā.
- 4.2.6. Ja polisē ir norādīts "**Tahogrāfs (Iidz +1h)**", zaudējumi, kuri radušies, ja pārvadātājs objektīvu iemeslu dēļ (CSNg, ceļu remonta darbi, iekraušanas/izkraušanas darbi, gaidīšana uz prāmi), nav varējis novietot transportlīdzekli stāvēšanai (ievērojot AETR prasības un apdrošināšanas teritorijā veicamajiem pārvadājumiem piemērojamos tiesību aktus) un laiks nepārsniedz 1 stundu.
- 4.2.7. Ja polisē ir norādīts "**Prāmis**", zaudējumus, kas saistīti ar kravas bojājumu vai zudumu, ja tie radušies transportēšanas laikā, transportlīdzeklim atrodoties uz prāmja un saistībā ar pārvadātāja darbību vai bezdarbību.
- 4.2.8. Ja polisē ir norādīts "**Neierobežoti stāvēšanas nosacījumi**", zaudējumus, kas saistīti ar kravas pilnīgu vai daļēju zudumu, ja transportlīdzeklis ticis atstāts bez uzraudzības.
- 4.2.9. Ja polisē ir norādīts "**Juridisko personu vispārējā civiltiesiskā atbildība**", zaudējumus, kas radušies apdrošinātā darbības vai bezdarbības dēļ, kuras rezultātā nodarīti zaudējumi trešajai personai (Latvijas Republikas Civillikuma 1635.panta vai citas valsts, kur ir

spēkā apdrošināšanas līgums piemērojamo tiesību aktu izpratnē). Maksimāli atlīdzināmie zaudējumi riska iestāšanās gadījumā tiek noteikti 50 000 (piecdesmit tūkstoši) eiro apdrošināšanas perioda laikā. Šis punkts nav spēkā, ja zaudējumi cietušajai pusei ir atlīdzināmi pēc jebkura cita obligātā apdrošināšanas veida.

4.2.10. Ja polisē ir norādīts "**Pienācīgi nenostiprināta krava**", zaudējumus, kas saistīti ar kravas bojājumu vai zudumu, ja tie radušies atbilstoši spēkā esošo normatīvo aktu prasībām nenostiprinātas kravas dēļ.

4.2.11. Ja polisē ir norādīts "**Nepareizi iestatīta temperatūra**", zaudējumus, kas saistīti ar kravas bojājumu vai zudumu, ja tie radušies nekorekti iestatītas temperatūras dēļ vai refrīžeratora iekārtas bojājuma gadījumā pārvadājuma laikā.

4.3. Zaudējumus apdrošinātājam:

4.3.1. Ar apdrošinātāju rakstveida saskaņotos un pierādāmos saprātīgos izdevumus, kas radušies sakarā ar neatliekamām zaudējumu novēršanas un samazināšanas pasākumiem. Maksimālā apdrošināšanas atlīdzība par zemāk minētajiem izdevumiem sakarā ar neatliekamām zaudējumu novēršanas un samazināšanas pasākumiem ir 30 000 (trīsdesmit tūkstoši) eiro, bet nepārsniedzot 50 (piecdesmit) procentus no kravas vērtības. Par tādiem izdevumiem tiek uzskatīti:

4.3.1.1. Iekraušana vai pārkraušana uz citu transportlīdzekli un kravas apsardze negadījuma vietā, un sekojoša transportēšana uz tuvāko noliktavu, kravas apsardze, savākšana, pārkraušana, nostiprināšana, pārvietošana;

4.3.1.2. Bojātās kravas šķirošana, pārpakošana, glabāšana, bet nepārsniedzot 3 dienas;

4.3.1.3. Aizvākšana un tīrīšana, dezinfekcija vai iznīcināšana;

4.3.1.4. Vides piesārņojums, ko apdrošinātā darbības vai bezdarbības rezultātā radījis bojātā vai noplūdusi krava, kas izraisījis zemes, augsnes, atmosfēras vai jebkuras ūdenstilpes vai gruntsūdeņu piesārņojumu, kā arī mežaudžu bojājumu un ievērojot sekojošus priekšnosacījumus:

4.3.1.4.1. Neatliekamo pasākumu izmaksas, sakarā ar kaitējumu videi tiek atlīdzinātas, ja kaitējums nav radies lēnas, ilgstošas, pakāpeniskas iedarbības rezultātā vai atkārtotas darbības vai bezdarbības, vai kā citādi atkārtotu notikumu rezultātā;

4.3.1.4.2. Neatliekamo pasākumu izmaksas tiek atlīdzinātās tikai ar nosacījumu, ja piesārņojums apdraud trešās personas dzīvību vai veselību, vai tās īpašumu.

4.3.2. Ar apdrošinātāju rakstveida saskaņotos un pierādāmos saprātīgos izdevumus, kas radušies sakarā ar zaudējumiem cēloniski saistītā notikuma ekspertīzi, ar nosacījumu, ka pret apdrošināto ir izvirzīta rakstveida pretenzija.

4.3.3. Juridiskie pakalpojumi. Apdrošinātājs atlīdzina juridisko pakalpojumu izdevumus pēc pretenzijas saņemšanas, saistībā ar pretenzijas izskatīšanu, prasības noregulēšanu, tulkošanas pakalpojumus ar limitu EUR 700 polises darbības laikā, ja šie izdevumi esošajā

situācijā bijuši nepieciešami un pamatoti kā arī iepriekš rakstveida saskaņoti ar apdrošinātāju, un pretenzija ir saistīta ar apdrošināšanas gadījumu noslēgtā apdrošināšanas līguma izpratnē. Juridiskie pakalpojumi netiek segti attiecībā uz administratīvajiem un tiesas procesiem, kas saistīti soda naudām.

4.4. **Zaudējumus sakarā ar novēlotu piegādi.** Tiek segti apdrošinātā zaudējumi sakarā ar novēlotu piegādi. Apdrošināšanas atlīdzības apmērs nepārsniedz pārvadājuma izmaksas.

5. APDROŠINĀTĀJA ATBILDĪBA

5.1. Apdrošinātājs apņemas atlīdzināt trešajai personai apdrošināšanas līgumā noteiktos apdrošinātā nodarītos tiešos zaudējumus saistībā ar kravu autopārvadājumu veikšanu atbilstoši CMR Konvencijai, ņemot vērā apdrošināšanas līgumā noteiktos nosacījumus. Apdrošinātājs neatbild par zaudējumiem apdrošināšanas līguma noteikumu „Izņēmumu” sadaļā vai tiesību aktos noteiktajos gadījumos.

5.2. Ja pārvadājums tiek veikts starp divām valstīm, no kurām neviena nav pievienojusies CMR Konvencijai, tiek atlīdzināti zaudējumi tikai un vienīgi, ja apdrošinātais ir noslēdzis pārvadājuma līgumu, kas paredz pārvadātāja atbildību saskaņā ar CMR Konvenciju.

5.3. Visi viena apdrošinātā riska iestāšanās rezultātā nodarītie zaudējumi veido vienu apdrošināšanas gadījumu, neatkarīgi no zaudējumu rašanās laika un neatkarīgi no trešo personu skaita.

5.4. Ja pārvadājums tiek veikts vienas valsts ietvaros, t.sk. iekšzemes vai kabotāžas pārvadājums, apdrošinātāja atbildības apjoms nepārsniedz zaudējumu apjomu, kas būtu aprēķināts saskaņā ar CMR Konvencijā noteiktajiem pārvadātāja atbildības ierobežojumiem, t.i. nepārsniedzot 8,33 aprēķina vienības (SDR) par iztrūkstošo vai bojāto vienu bruto svara kilogramu, neskatoties uz citiem apdrošināšanas teritorijā sauszemes kravu pārvadājumu jomā spēkā esošajiem normatīviem aktiem.

5.5. Apdrošināšana līgums ir spēkā vienā vai vairākās apdrošināšanas teritorijās, kas norādītas polisē:

5.5.1. Latvijas Republikas teritorija, t.i. pārvadājumi tikai Latvijas Republikas robežās;

5.5.2. Baltijas valstis, t.i. Latvijas, Lietuvas un Igaunijas valstu teritorijas;

5.5.3. Eiropas valstis, t.i. visas valstis Eiropā, kā arī Turcija (līdz Stambulai), bet izņemot NVS Eiropas daļu;

5.5.4. NVS Eiropas daļa, t.i. Krievijas teritorija līdz Urāliem, kas robežojas ar un iekļauj kā robežu punktus sekojošas pilsētas: Čeljabinska, Jekaterinburga, Karpinska, Manaraga, Inta; un Baltkrievija, Ukraina, Moldova un Kazahstāna (līdz Almatai);

5.5.5. Citas ar apdrošinātāju saskaņotas un apdrošināšanas polisē norādītas teritorijas.

5.6. Atbildības limiti

5.6.1. Atbildības limiti un apakšlimiti ir noteikti apdrošināšanas polisē un šajos noteikumos. Pēc katras apdrošināšanas atlīdzības izmaksas kopējais atbildības limits tiek samazināts par izmaksātās apdrošināšanas atlīdzības summu. Ja kopējais atbildības limits ir samazinājies līdz atbildības limita par vienu apdrošināšanas gadījumu apmēram, tad attiecīgi tiek samazināts arī atbildības limits par vienu apdrošināšanas gadījumu. Sākotnējā kopējā atbildības limita atjaunošanas vai palielināšanas gadījumā, apdrošinātājam ir pienākums samaksāt apdrošinātājam papildu apdrošināšanas prēmiju apdrošinātāja noteiktajā apmērā un termiņā.

6. APDROŠINĀŠANAS LĪGUMA DARBĪBAS PERIODS UN SPĒKĀ ESAMĪBA

- 6.1. Apdrošināšanas līguma darbības periods ir viens gads, ja polisē nav noteikts citādi. Apdrošināšanas līguma darbības periods, tā sākuma datums un beigu datums ir norādīti polisē.
- 6.2. Apdrošināšanas līgums ir spēkā apdrošināšanas polisē norādītajā apdrošināšanas līguma darbības periodā.
- 6.3. Apdrošināšanas līgums stājas spēkā apdrošināšanas prēmijas vai apdrošināšanas prēmijas pirmās daļas samaksas dienā, ja apdrošināšanas polisē nav noteikts citādi.
- 6.4. Ja apdrošināšanas polisē ir noteikts, ka apdrošināšanas prēmija vai tās pirmā daļa tiek samaksāta pēc apdrošināšanas līguma spēkā stāšanās, tad pēc apdrošināšanas prēmijas vai tās pirmās daļas samaksas apdrošināšanas polisē noteiktajā termiņā apdrošināšanas līgums ir spēkā ar tajā norādīto spēkā stāšanās dienu.

7. APDROŠINĀŠANAS LĪGUMA NOSLĒGŠANA UN APDROŠINĀŠANAS PRĒMIJAS SAMAKSAS NOTEIKUMI

- 7.1. Apdrošināšanas līgumu var noslēgt klātienē vai izmantojot distances saziņas līdzekļus. Izmantojot distances saziņas līdzekļus, tiek noslēgts distances apdrošināšanas līgums.
- 7.2. Pirms apdrošināšanas līguma noslēgšanas apdrošinātājs iesniedz apdrošinājumaņēmējam apdrošināšanas piedāvājumu. Tiklīdz apdrošinājumaņēmējs ir apstiprinājis apdrošinātāja piedāvājumu, apdrošinātājs iesniedz apdrošinātajam polisi, šos noteikumus, rēķinu par prēmijas vai tās pirmās daļas samaksu un citus ar līguma noslēgšanu saistītos dokumentus, ja tādi ir.
- 7.3. Ja apdrošinājumaņēmējs apmaksā 7.2. punktā norādīto rēķinu tajā noteiktajā termiņā, tad Apdrošinājumaņēmējs ir piekritis:
 - 7.3.1. apdrošināšanas līguma noteikumiem un piešķirīs apdrošinātajam tiesības pirms apdrošināšanas perioda beigām piedāvāt apdrošinājumaņēmējam noslēgt jaunu apdrošināšanas līgumu (atjaunojumu) sekojošam apdrošināšanas periodam, izsniedzot atbilstošu apdrošināšanas piedāvājumu. Ja šo noteikumu redakcija nav mainījusies, tie ir saistoši apdrošināšanas līguma atjaunojumam, taču tos apdrošinātājs ir tiesīgs neiesniegt apdrošinājumaņēmējam līdz ar atjaunoto apdrošināšanas līgumu.
 - 7.3.2. bez jebkādiem papildu nosacījumiem jaunā apdrošināšanas līguma (atjaunojuma) noslēgšanai saskaņā ar Apdrošinātāja piedāvājumu;
- 7.4. Apdrošinātāja izsniegtā rēķina apmaksā ar apdrošinājumaņēmēja apliecinājumu tam, ka visa apdrošināšanas polisē norādītā informācija ir patiesa;
- 7.5. Apdrošināšanas līgums stājas spēkā apdrošināšanas līgumā norādītā apdrošināšanas perioda pirmajā dienā, izņemot gadījumus, kad apdrošināšanas polisē ir noteikts citādi;
- 7.6. Apdrošinājumaņēmējam ir pienākums rakstveidā vai telefoniski ziņot apdrošinātajam par jebkurām izmaiņām apdrošināšanas līgumā sniegtajā informācijā.
- 7.7. Apdrošināšanasņēmējs ir piekritis informācijas (paziņojumi, atbildes, lēmumi, brīdinājumi, apdrošināšanas piedāvājumi (polises atjaunojumi)) no apdrošinātā, ka saistībā ar apdrošināšanas līguma izpildi saņemšanai elektroniski, t.sk. apdrošinātā norādītajā e-pastā, īsziņu veidā uz apdrošinātā norādīto mobilā tālruna numuru un /vai BALTA mobilajā lietotnē.
- 7.8. Šo noteikumu 7.2. punktā norādītais rēķins tiek uzskatīts par apmaksātu dienā, kad apdrošinātājs ir saņēmis rēķinā norādīto summu rēķinā norādītajā kontā vai skaidrā naudā.

- 7.9. Ja apdrošinājumaņēmējs nav apmaksājis šo noteikumu 7.2. punktā norādīto rēķinu līdz tajā noteiktajam datumam, tad apdrošināšanas līgums nav stājies spēkā, ievērojot šo noteikumu 7.10. – 7.12. punkta noteikumus.
- 7.10. Ja apdrošināšanas prēmija vai tās pirmā daļa ir samaksāta pēc apdrošināšanas polisē noteiktā termiņa, apdrošinātajam ir tiesības atmaksāt iemaksāto apdrošināšanas prēmiju vai tās pirmo daļu. Šajā gadījumā apdrošinātajam 15 dienu laikā no apdrošināšanas prēmijas vai tās pirmās daļas saņemšanas dienas ir jāatmaksā iemaksātā apdrošināšanas prēmija vai tās pirmā daļa, vai arī jānosūta apdrošinājumaņēmējam lūgums paziņot apdrošinātajam apdrošināšanas prēmijas vai tās pirmās daļas atmaksas veidu.
- 7.11. Ja apdrošinātājs šo noteikumu 7.10. punktā noteiktajā termiņā nav veicis apdrošināšanas prēmijas vai tās pirmās daļas atmaksu, vai nav nosūtījis apdrošinājumaņēmējam šo noteikumu 7.10. punktā minēto lūgumu, Apdrošināšanas līgums ir spēkā apdrošināšanas polisē norādītajā apdrošināšanas periodā.
- 7.12. Ja ir iestājies apdrošinātais risks un apdrošināšanas prēmija vai tās pirmā daļa ir samaksāta pēc apdrošināšanas līgumā noteiktā prēmijas vai tās pirmās daļas samaksas termiņa un vēlāk nekā iepriekšējā dienā pirms apdrošinātā riska iestāšanās, uzskatāms, ka apdrošināšanas līgums nav stājies spēkā un apdrošinātajam ir pienākums paziņot apdrošinājumaņēmējam par apdrošināšanas līguma spēkā neesību un atmaksāt samaksāto apdrošināšanas prēmiju vai tās pirmo daļu. Šajā gadījumā apdrošinātajam ir pienākums 15 dienu laikā pēc nokavētās apdrošināšanas prēmijas vai tās pirmās daļas samaksas nosūtīt apdrošinājumaņēmējam paziņojumu par apdrošināšanas līguma spēkā neesību un atmaksāt tam samaksāto apdrošināšanas prēmiju vai tās pirmo daļu, vai nosūtīt apdrošinājumaņēmējam paziņojumu par apdrošināšanas līguma spēkā neesību, lūdzot paziņot, kādā veidā apdrošinājumaņēmējs vēlas saņemt apdrošināšanas prēmijas vai tās pirmās daļas atmaksu, ja apdrošinātajam nav zināms veids, kādā apdrošinājumaņēmējs var saņemt apdrošināšanas prēmijas vai tās pirmās daļas atmaksu. Apdrošinātāja pienākuma atmaksāt apdrošināšanas prēmiju izpilde neietekmē apdrošināšanas līguma spēkā neesību.
- 7.13. Ja apdrošinājumaņēmējs nav samaksājis Apdrošināšanas prēmijas kārtējo daļu vai to samaksājis nepilnā apmērā, apdrošinātājs nosūta apdrošinājumaņēmējam brīdinājumu par apdrošināšanas prēmijas samaksas kavējumu, uzaicinot samaksāt kavēto apdrošināšanas prēmiju atbilstoši apdrošināšanas līguma noteikumiem un norādot apdrošināšanas prēmijas samaksas termiņu, kā arī nesamaksāšanas iespējamās sekas.
- 7.14. Ja brīdinājumā noteiktajā apdrošināšanas prēmijas kārtējās daļas samaksas termiņā iestājas apdrošināšanas gadījums, apdrošinātājs izmaksā apdrošināšanas atlīdzību, ja apdrošināšanas prēmijas kārtējā daļa ir samaksāta brīdinājumā noteiktajā prēmijas samaksas termiņā un apmērā.
- 7.15. Ja apdrošinājumaņēmējs nesamaksā apdrošināšanas prēmijas kārtējo daļu brīdinājumā noteiktajā samaksas termiņā un apmērā, apdrošināšanas līgums uzskatāms par izbeigtu ar pirmo dienu pēc apdrošināšanas prēmijas kārtējās daļas maksājuma termiņa, kas noteikts apdrošināšanas līgumā.
- 7.16. Ja apdrošināšanas prēmija tiek maksāta ar pārskaitījumu, tad par samaksas datumu tiek uzskatīts datums, kad apdrošinātājs ir saņēmis maksājumu apdrošinātāja norādītajā kontā.

8. IZŅĒMUMI

Saskaņā ar šo apdrošināšanas līgumu apdrošinātājs neatlīdzina zaudējumus:

- 8.1. Kas tieši vai netieši radušies vai kas izriet **no kara**, invāzijas, ārvalstu ienaidnieka darbības (ar vai bez kara pieteikšanas), dumpja, revolūcijas, masu nemieriem, sacelšanās, pilsoņu kara, militāras vai uzurpētas varas, vai konfiskācijas, nacionalizācijas, atsavināšanas, iznīcināšanas vai sagraušanas, vai īpašuma bojājumu, bojāeju vai zudumu, ko radījis valsts, sabiedriskās vai pašvaldību organizāciju vai institūciju rīkojums;
- 8.2. Kas tieši vai netieši radušies **terorisma** (Latvijas Republikas Krimināllikuma izpratnē) dēļ. Netiek atlīdzināti arī jebkādi zaudējumi vai izdevumi, kas tieši vai netieši ir radušies sakarā ar jebkādiem terorisma rezultātā nodarīto vai potenciāli nodarāmo zaudējumu novēršanas pasākumiem;
- 8.3. Kas tieši vai netieši cēlušies vai kas izriet no jonizējošā starojuma, **radiācijas** vai radioaktīva piesārņojuma, radioaktīvas saindēšanas vai kodolatkritumiem;
- 8.4. Kas tieši vai netieši cēlušies vai kas izriet no **citām nepārvaramas varas apstākļiem**, kuri ir ārpus apdrošinājumaņēmēja kontroles (tai skaitā, bet ne tikai: dabas katastrofas un stihijas, pandēmija, epidēmija, streiki, saistošo tiesību aktu grozījumi, papildinājumi vai jaunu šādu aktu pieņemšana un/vai spēkā stāšanās, t.sk. starptautiskās vai Latvijas Republikas nacionālās sankcijas, normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā izsludināts ārkārtas stāvoklis u.tml.);
- 8.5. Kas ir saistīti ar minēto un citu **nepārvaramas varas** apstākļu iestāšanos, tai skaitā, saistīti traucējumi saziņas līdzekļos un/vai informācijas sistēmās;
- 8.6. Kas tieši vai netieši radušies apdrošinātā, apdrošinājumaņēmēja, viņa pārstāvju, pilnvaroto personu, darbinieku vai pašā cietušā **jauna nolūka vai rupjas neuzmanības** dēļ (Latvijas Republikas Civillikuma 1641., 1645. p. vai citas valsts, kur ir spēkā apdrošināšanas līgums piemērojamo tiesību aktu izpratnē). Rupja neuzmanība ir segumā, ja polisē norādīta atzīme "Rupja neuzmanība";
- 8.7. Ko apdrošinātā darbinieks ir nodarījis **alkohola**, narkotiku vai citu apreibinošu toksisku/psihotropo vielu **iedarbībā**;
- 8.8. Kas cēlušies vienīgi no **līgumisko attiecību pārkāpuma**, kas iekļauj, bet neaprobežojas ar līgumsaistībām par darbu vai pakalpojumu izpildes termiņiem, apjomu, tarifiem, izmaksām, jebkāda veida līgumsodiem, procentiem;
- 8.9. Zaudējumus, kas ir saistīti ar jebkāda veida likumiskiem procentiem, valsts vai pašvaldības iestāžu uzliktajiem sodiem, nesamaksātajiem **nodokļiem** vai **nodevām** un citiem maksājumiem, kuru samaksas pienākums izriet no tiesību akta vai tiesiskā darījumā. Ja polisē norādīta atzīme "Visi nodokļi SDR limita ierobežojuma ietvaros" vai "Visi nodokļi segumā", tad zaudējumi tiek atlīdzināti saskaņā ar noteikumu punktiem attiecīgi 4.2.4. vai 4.2.5.;
- 8.10. Ja apdrošinātais ir vienojies par strīda izšķiršanu **šķīrējtiesā** bez iepriekšējās rakstveida saskaņošanas ar apdrošinātāju;
- 8.11. Kas tieši vai netieši cēlušies vai kas izriet no **apkārtējās vides piesārņojuma** (atmosfera, augsne, zemes dzīles, ūdenstilpju ūdeņi) vai trešās personas īpašumā esošās ķermeņiskas lietas piesārņojuma. Šis punkts neattiecas uz pārvadātāja pieņemto kravu;
- 8.12. Kas radušies sakarā ar kaitējumu **personas veselībai** vai dzīvībai, izņemot ja polisē veikta atzīme "Juridisko personu vispārējā civiltiesiskā atbildība";
- 8.13. Kas ietver **atrauto peļņu** (nesaņemtos ienākumus);
- 8.14. Kas radušies sakarā ar šādu mantas bojājumu, bojāeju vai zudumu: **dārgmetāli, juvelierizstrādājumi**, dārgakmeņi, papīra naudas, monētas, visa veida vērtspapīri, kolekcijas, gleznas, unikāli un antīki priekšmeti, akti, plāni, rasējumi, arhīvu

- krājumi, datoru programmas, dati un informācija jebkādos nesējos, mākslas darbi, skulptūras un tamlīdzīgas vērtislietas;
- 8.15. Kas ir radušies veicot komercdarbību **ārpus** polisē norādītās **apdrošināšanas teritorijas** izņemot gadījumus, kad apdrošinātājs un apdrošinājumaņēmējs ir rakstiski vienojušies citādi;
- 8.16. Kas radušies veicot nelikumīgus kravu pārvadājumus;
- 8.17. Kas radušies sakarā ar kravas bojājumu vai bojāeju, kas izriet no tehniski bojātu transportlīdzekļu izmantošanas, t.i. kuru tehniskais stāvoklis neatbilst pārvadājuma drošībai un kravas saglabāšanas noteikumiem;
- 8.18. Kas radušies sakarā ar refrīžeratora iekārtu bojājumu pārvadājuma laikā un nepareizi iestatītu temperatūru refrīžeratora piekabē pārvadājuma laikā, izņemot gadījumus, ja polisē veikta atzīme "Nepareizi iestatīta temperatūra";
- 8.19. Kas ir radušies no apdrošinātā vienošanās par zaudējumu atlīdzināšanu paaugstinātā apmērā, pamatojoties uz vērtības un interešu deklarācijām, piemēram, atbilstoši CMR konvencijas 24. un 26. punktam, ja pirms šādas vienošanās nav saņemta rakstiska piekrišana no apdrošinātāja;
- 8.20. Kas radušies pārvadājot dzīvus dzīvniekus;
- 8.21. Kas radušies sakarā ar pārceļotāju mantas bojājumu vai zudumu;
- 8.22. No kravas zuduma un/vai iztrūkuma, ja ārējais iepakojums ir nebojāts, nav nekādu pierādījumu par to, ka kravai transportlīdzeklī vai konteinerā ir notikusi nesankcionēta piekļuve un kravas nosūtītāja vai muitas institūcijas uzliktās plombas ir nebojātas;
- 8.23. Kas ir radušies sakarā ar kravu nodošanu (izsniegšanu) nepareizam saņēmējam vai citai personai, kurai nav tiesību saņemt kravu;
- 8.24. Eksploatējot transportlīdzekļus, kuri aprīkoti ar tahogrāfa iekārtu, gadījumos, ja netiek ievērotas Eiropas valstu līgumu prasības attiecībā uz transportlīdzekļu apkalpju darbu starptautiskajos autopārvadājumos (AETR), kā arī neievērojot apdrošināšanas teritorijā veicamajiem pārvadājumiem piemērojamos tiesību aktus, kas nosaka transportlīdzekļa vadītāja darba un atpūtas laika, braukšanas attāluma un ātruma reģistrēšanas kontrolierīces lietošanas noteikumus. Šajā punktā minētie izņēmumi tiek atlīdzināti laikam nepārsniedzot 1 stundu, ja polisē veikta atzīme "Tahogrāfs (līdz +1h)";
- 8.25. Ja nav saņēmēja atzīme uz kravas pavaddokumenti par kravas saņemšanu;
- 8.26. Kas radušies saistībā ar trešajai personai nodarīto morālo kaitējumu, tajā skaitā par sakropojumu un izkļūmojumu.

9. APDROŠINĀJUMA ŅĒMĒJA UN APDROŠINĀTĀ PIENĀKUMI UN TIESĪBAS

- 9.1. **Apdrošinājumaņēmēja un apdrošinātā pienākumi, noslēdzot apdrošināšanas līgumu, ir:**
 - 9.1.1. Pirms apdrošināšanas līguma noslēgšanas sniegt apdrošinātājam visu apdrošinātāja pieprasīto informāciju, kas nepieciešama riska izvērtēšanai. Apdrošinājumaņēmējs un apdrošinātais ir atbildīgi par apdrošinātājam sniegtās informācijas patiesīgumu;
 - 9.1.2. Informēt apdrošinātāju par visiem faktoriem, kas ietekmē apdrošinātā riska iestāšanās iespējamību. Ja apdrošinājumaņēmējs šaubās par kāda faktora ietekmi, tam jākonsultējas ar apdrošinātāju;
 - 9.1.3. Apdrošinājumaņēmējam ir pienākums informēt apdrošināto par to, ka viņš tiek apdrošināts un informēt apdrošināto par šī apdrošināšanas līguma noteikumiem;
 - 9.1.4. Neveikt nekādus pasākumus, kas palielina apdrošināto risku laika posmā no apdrošināšanas pakalpojuma

pieprasīšanas apdrošinātājam līdz šī apdrošināšanas līguma noslēgšanai;

9.2. **Apdrošinājuma ņēmēja un apdrošinātā pienākumi apdrošināšanas līguma darbības laikā**

- 9.2.1. Rakstveidā ziņot apdrošinātājam par visiem tiem zināmajiem apstākļiem, kas var palielināt apdrošinātā riska iestāšanās iespējamību vai iespējamo zaudējumu apjomu;
- 9.2.2. Nekavējoties rakstiski paziņot apdrošinātājam par jebkurām izmaiņām, kas attiecas uz apdrošināšanas līgumu;
- 9.2.3. Ievērot un/vai izpildīt apdrošinātāja izstrādātos norādījumus riska iestāšanās varbūtības samazināšanai, par kuru apdrošinātājs rakstiski vienojās ar apdrošinājuma ņēmēju;
- 9.2.4. Ziņot apdrošinātājam par tiem zināmiem citiem spēkā esošiem apdrošināšanas līgumiem, kas šī apdrošināšanas līguma darbības laikā noslēgti attiecībā uz to pašu apdrošināšanas objektu ne vēlāk kā 3 (trīs) kalendāro dienu laikā no dienas, kad apdrošinājuma ņēmējs vai apdrošinātais ir uzzinājis par cita apdrošināšanas līguma noslēgšanu;
- 9.2.5. Rakstveidā paziņot apdrošinātājam par apdrošinātās intereses neesamību ne vēlāk kā 1 (viena) kalendārā mēneša laikā pēc apdrošināmās intereses pastāvēšanas izbeigšanas;
- 9.2.6. Rakstveidā paziņot apdrošinātājam par adreses un kontaktinformācijas maiņu ne vēlāk kā 5 darba dienu laikā;
- 9.2.7. Uzglabāt precīzas atskaites par veikto komercdarbību, ievērojot Latvijas Republikas spēkā esošajos tiesību aktos paredzēto grāmatvedības kārtības un citu dokumentu uzskaites un uzglabāšanas kārtību;

9.3. **Apdrošinājuma ņēmēja un apdrošinātā pienākumi pēc apdrošinātā riska iestāšanās**

- 9.3.1. Nekavējoties, tiklīdz tas ir kļuvis iespējams, paziņot apdrošinātājam par apdrošinātā riska iestāšanos vai par jebkuru notikumu, kas varētu būt potenciāls cēlonis vai pamats pretenzijas vai prasības celšanai nākotnē pret apdrošināto par zaudējumiem, kuru atlīdzināšanu paredz apdrošināšanas līgums un veikt visus iespējamus un saprātīgos pasākumus, lai novērstu vai samazinātu zaudējumus. Saskaņā ar šī punkta noteikumiem apdrošinājuma ņēmējam un apdrošinātājam ir pienākums iesniegt apdrošinātājam rakstveida paziņojumu arī tajos gadījumos, kad apdrošinātais neuzskata sevi par vainīgu zaudējuma nodarīšanā un /vai pretenzija nav pieteikta un/vai nav ziņu par konkrētajiem zaudējumiem un/vai nepastāv acīmredzams cēloniskais sakars ar apdrošinātā darbībām;
- 9.3.2. Iesniegt apdrošinātājam apdrošināšanas atlīdzības pieteikumu, norādot patiesas ziņas par apdrošināšanas gadījumu. Apdrošināšanas atlīdzības pieteikumu var iesniegt rakstiski vai jebkurā citā apdrošinātāja norādītajā formā, tai skaitā, bet ne tikai zvanot uz apdrošinātāja norādīto tālruni vai aizpildot un iesniedzot apdrošināšanas pieteikuma formu apdrošinātāja tīmekļa vietnē. Kā arī sniegt apdrošinātājam izsmēlošu un patiesu informāciju par iespējamo apdrošināšanas gadījumu un zaudējumiem, kā arī visu apdrošinātāja pieprasīto informāciju un dokumentāciju, kas ļauj priekšmetam nodarīto zaudējumu būtību, iemesli, veidu un apmēru. Atlīdzības pieteikumā arī ir jānorāda citas apdrošināšanas sabiedrības, kurās noslēgti civiltiesiskās atbildības

apdrošināšanas līgumi un jāpievieno tam trešās personas pretenzija un citi no trešajām personām saņemti dokumenti;

- 9.3.3. Ziņot policijai vai attiecīgajam valsts dienestam, ja notikusi zādzība, laupīšana vai ceļu satiksmes negadījums;
- 9.3.4. Sastādīt un saskaņot ar apdrošinātāju darbības plānu turpmāko zaudējumu samazināšanai un novēršanai un jārikojas atbilstoši tam;
- 9.3.5. Pēc apdrošinātāja pieprasījuma apdrošinātājam ir pienākums piešķirt apdrošinātājam rakstveida pilnvarojumu (ar pārpilnvarojuma tiesībām) nepieciešamo dokumentu un informācijas saņemšanai un apdrošinātā interešu pārstāvēšanai;
- 9.3.6. Visi saņemtie dokumenti, jebkura prasība, pavēste, uzaicinājums ierasties tiesā vai piedalīties tiesas procesā, kas attiecas uz apdrošinātā riska iestāšanos, iesniedzami apdrošinātājam nekavējoties pēc to saņemšanas;
- 9.3.7. Nodrošināt apdrošinātāja piedalīšanos zaudējumu būtības, iemeslu, veida un apmēra noteikšanā;
- 9.3.8. Ja tiesā iesniegta prasība pret apdrošināto/apdrošinājuma ņēmēju, pieaicināt apdrošinātāju tiesā kā trešo personu;
- 9.3.9. Apdrošinātā pienākums ir atmaksāt saņemto apdrošināšanas atlīdzību vai tās daļu apdrošinātājam:
 - 9.3.9.1. Ja pēc apdrošināšanas atlīdzības izmaksas ir konstatēti fakti, kas pierāda, ka izmaksātā apdrošināšanas atlīdzība vai kāda tās daļa ir bijusi nepamatota vai atlīdzības izmaksa neatbilst apdrošināšanas līguma noteikumiem vai tiesību aktu prasībām;
 - 9.3.9.2. Ja apdrošinājuma ņēmējs vai apdrošinātais ar ļaunu nolūku vai rupjas neuzmanības dēļ sniedza apdrošinātājam nepatiesu informāciju par apdrošināto objektu vai apdrošinātā riska iestāšanās apstākļiem.

9.4. **Pienākumu neizpildes sekas**

Apdrošinātājam ir tiesības neizmaksāt apdrošināšanas atlīdzību, ja apdrošinātais vai apdrošinājuma ņēmējs ar ļaunu nolūku nav izpildījis kādu no šajā apdrošināšanas līgumā noteiktajiem pienākumiem.

9.5. **Apdrošinājuma ņēmēja un apdrošinātā tiesības:**

Apdrošinājuma ņēmējam ir tiesības:

- 9.5.1. Slēdzot apdrošināšanas līgumu, saņemt skaidrojumu no apdrošinātāja par tā darbību;
- 9.5.2. Polises nozaudēšanas vai iznīcināšanas gadījumā pieprasīt un saņemt no apdrošinātāja polises kopiju;
- 9.5.3. Apdrošinātājam pēc apdrošināšanas atlīdzības pieteikuma iesniegšanas ir tiesības saņemt apdrošinātāja rakstisku paziņojumu par pieņemto lēmumu apdrošināšanas līgumā noteiktajā kārtībā.

10. **APDROŠINĀŠANAS ATLĪDZĪBAS NOTEIKŠANAS UN IZMAKSAS KĀRTĪBA.**

10.1. **Vispārīgie priekšnoteikumi apdrošināšanas atlīdzības izmaksai:**

- 10.1.1. Apdrošinātais risks un zaudējumi ir iestājušies apdrošināšanas līguma darbības periodā.
- 10.1.2. Apdrošinātais risks un zaudējumi ir iestājušies apdrošināšanas teritorijā;
- 10.1.3. Apdrošinātais saskaņā ar Latvijas Republikā spēkā esošiem normatīviem aktiem un apdrošināšanas līguma noteikumiem ir civiltiesiski atbildīgs par nodarītajiem zaudējumiem;

- 10.1.4. Atlīdzības pieteikums apdrošinātājam ir iesniegts apdrošināšanas perioda laikā vai trīs gadu laikā pēc apdrošināšanas līguma perioda beigām.
- 10.2. Apdrošināšanas atlīdzība sastāv no:**
- 10.2.1. Apdrošināšanas atlīdzības par trešās personas zaudējumiem;
- 10.2.2. Apdrošināšanas atlīdzības par apdrošinātā izdevumiem.
- 10.3. Visi viena apdrošinātā riska iestāšanās rezultātā nodarītie zaudējumi veido vienu apdrošināšanas gadījumu, neatkarīgi no zaudējumu rašanās laika.
- 10.4. Apdrošināšanas atlīdzības izmaksas noteikumi**
- 10.4.1. Apdrošinātājs pieņem lēmumu par apdrošināšanas atlīdzības izmaksu vai atteikumu izmaksāt apdrošināšanas atlīdzību 15 dienu laikā pēc visu nepieciešamo dokumentu saņemšanas.
- 10.4.2. Apdrošinātājs izmaksā apdrošināšanas atlīdzību apdrošināšanas līgumā noteiktajā apmērā, nepārsniedzot apdrošināšanas līgumā norādīto atbildības limitu vienam apdrošināšanas gadījumam, apakšlimita apmērā vienam gadījumam un kopējo atbildības limitu, pirms izmaksas atskaitot apdrošināšanas līgumā norādīto pašrisku. Apdrošinātājs un apdrošinātais var vienoties par citu pašrisku samaksas kārtību.
- 10.4.3. Apdrošināšanas atlīdzību sakarā ar trešās personas zaudējumiem izmaksā trešajai personai, kurai ir tiesības uz atlīdzības saņemšanu vai, pusēm vienojoties, nosaka citu izmaksas kārtību.
- 10.4.4. Saskaņā ar šo apdrošināšanas līgumu arī gadījumos, ja vairākas personas ir solidāri atbildīgas zaudējumu izraisīšanā, apdrošināšanas atlīdzība cietušajām trešajām personām tiek izmaksāta tikai proporcionāli apdrošinātā atbildības daļai.
- 10.4.5. Gadījumā, ja trešajām personām nodarīto zaudējumu atlīdzinājušas citas personas, apdrošinātājs izmaksā tikai starpību starp apdrošināšanas atlīdzības summu, kas izmaksājama saskaņā ar šo apdrošināšanas līgumu, un summu, ko ir atlīdzinājušas citas personas.
- 10.4.6. Ja viena apdrošināšanas gadījuma rezultātā zaudējumi ir nodarīti vairākām personām un zaudējumu apmērs pārsniedz apdrošināšanas līgumā noteikto atbildības limitu par vienu apdrošināšanas gadījumu, apdrošinātājs izmaksā apdrošināšanas atlīdzības pretenziju iesniegšanas kārtībā, ja pretenzijas ir iesniegtas secīgi, pie tam līdz brīdim, kamēr izmaksāto apdrošināšanas atlīdzību summa ir sasniegusi apdrošināšanas līgumā norādīto atbildības limitu par vienu apdrošināšanas gadījumu. Ja atsevišķas pretenzijas ir iesniegtas vienā dienā, tad apdrošinātājs atlīdzina zaudējumus, kas izriet no šīm pretenzijām, proporcionāli nodarīto zaudējumu apmēram līdz brīdim, kamēr izmaksāto apdrošināšanas atlīdzību summa ir sasniegusi apdrošināšanas līgumā norādīto atbildības limitu par vienu apdrošināšanas gadījumu.
- 10.4.7. Apdrošināšanas atlīdzību par trešās personas darbības zaudējumu, kā arī apdrošināšanas atlīdzību par trešās personas nāvi izmaksā ne retāk kā reizi mēnesī, kamēr saglabājas trešās personas darbības zaudējums vai kamēr apgādājamajiem saglabājas apgādājamā statuss.
- 10.4.8. Ja apdrošinājumaņēmējs nav samaksājis apdrošināšanas prēmiju pilnā apmērā, tad apdrošinātājam ir tiesības ieturēt nesamaksāto apdrošināšanas prēmijas daļu no apdrošināšanas atlīdzības.
- 10.5. Dokumenti, kas ir nepieciešami lēmuma pieņemšanai par apdrošināšanas atlīdzības izmaksu vai atteikumu izmaksāt apdrošināšanas atlīdzību:**
- 10.5.1. Rakstiska Pretenzija no trešās personas, kas ir adresēta apdrošinātājam;
- 10.5.2. Zaudējuma iestāšanās faktu un apmēru apstiprinoši dokumenti (rēķins);
- 10.5.3. Kravas CMR pavadzīme;
- 10.5.4. Kravas sastāvs/preču saraksts;
- 10.5.5. Apdrošinātā detalizēts rakstisks paskaidrojums par apdrošinātā riska iestāšanās apstākļiem;
- 10.5.6. Citi apdrošinātāja pieprasītie dokumenti, kas ir saistīti ar apdrošinātā riska iestāšanos un/vai tā izraisītajām sekām.
- 10.6. Ja sakarā ar apdrošināto gadījumu ir uzsākta kompetentas iestādes izmeklēšana, apdrošinātājam ir tiesības noteikt ilgāku laiku nekā noteikts šo noteikumu punktā 10.4.1. lēmuma pieņemšanai par apdrošināšanas atlīdzības izmaksu vai atteikumu..
- 10.7. Pēc apdrošinātāja pieprasījuma Apdrošinātā vai tā pārstāvju pienākums ir iesniegt dokumentu oriģinālus.
- 11. Apdrošināšanas līguma darbības pirmstermiņa izbeigšana**
- 11.1. Apdrošinātājs ir tiesīgs izbeigt apdrošināšanas līguma darbību šādos gadījumos:
- 11.1.1. Ja apdrošinājumaņēmējs un/vai apdrošinātais slēdzot apdrošināšanas līgumu, tā darbības laikā vai pēc apdrošinātā riska iestāšanās, ar ļaunu nolūku vai rupjas neuzmanības dēļ ir sniedzis nepatiesu informāciju vai atsakās sniegt apdrošinātāja pieprasīto informāciju;
- 11.1.2. Ja apdrošinātais un/vai apdrošinājumaņēmējs ar ļaunu nolūku dēļ ir veicis darbību vai pieļāvis bezdarbību, kas palielina apdrošināto risku;
- 11.1.3. Pēc apdrošināšanas atlīdzības izmaksas;
- 11.1.4. Ja apdrošināšanas prēmija saskaņā ar apdrošināšanas līguma nosacījumiem nav samaksāta pilnībā;
- 11.1.5. Citos Latvijas Republikā spēkā esošajos tiesību aktos noteiktajos gadījumos.
- 11.2. Apdrošināšanas līguma darbība tiek izbeigta, nosūtot apdrošinājumaņēmējam paziņojumu, izņemot, ja Latvijas Republikā spēkā esošajos tiesību aktos nav noteikta cita apdrošināšanas līguma izbeigšanas kārtība. Apdrošināšanas līgums ir izbeigts pēc 15 dienām no paziņojuma nosūtīšanas dienas.
- 11.3. Apdrošinājumaņēmējam un apdrošinātājam vienojoties, apdrošināšanas līgums var tikt izbeigts pirms termiņa.
- 11.4. Apdrošināšanas līguma izbeigšanas gadījumā apdrošinātājs atmaksā apdrošinājumaņēmējam apdrošināšanas prēmijas daļu, kuras apmēru nosaka, atskaitot apdrošināšanas prēmijas daļu par apdrošināšanas līguma darbības periodu, kad apdrošināšanas līgums bija spēkā, un apdrošinātāja izdevumus 15 procentu apmērā no atlikušās apdrošināšanas prēmijas, bet ne vairāk kā no viena gada apdrošināšanas prēmijas, un atskaitot izmaksāto apdrošināšanas atlīdzības summu. Tomēr apdrošināšanas prēmija netiks atmaksāta, ja apdrošinājumaņēmējs vai apdrošinātais ar ļaunu nolūku ir veicis darbības vai pieļāvis bezdarbību, kas palielina apdrošinātā riska iestāšanās iespējamību, vai apdrošinātais risks iestājas apdrošinājumaņēmēja vai apdrošinātāja ļauna nolūka dēļ, kā arī prēmija netiks atmaksāta citos Latvijas Republikā spēkā esošajos tiesību aktos noteiktajos gadījumos.
- 11.5. Apdrošinātājam un apdrošinājumaņēmējam vienojoties, atmaksājamā apdrošināšanas prēmijas daļa var tikt ieskaitīta kā citas apdrošināšanas polises samaksa un šādā gadījumā, ja

apdrošināšanas līguma darbības laikā netika izmaksāta apdrošināšanas atlīdzība/-as, aprēķinot apdrošināšanas prēmijas daļu saskaņā ar šī punkta noteikumiem netiek atskaitīti ar apdrošināšanas polises noslēgšanu saistītie apdrošinātāja izdevumi.

12. CITI NOTEIKUMI

- 12.1. Izmaksājot apdrošināšanas atlīdzību, apdrošinātājs pārņem apdrošinātā prasījuma tiesības pret personu, kura ir atbildīga par nodarītajiem zaudējumiem izmaksātās apdrošināšanas atlīdzības apmērā.
- 12.2. Apdrošinātājs nevar vērsties ar subrogācijas prasību pret apdrošinātā bērniem, vecākiem vai laulāto. Tomēr apdrošinātājs var vērsties ar subrogācijas prasību pret jebkuru personu, ja zaudējumi nodarīti ar šādas personas ļaunu nolūku dēļ.
- 12.3. Apdrošinājumaņēmēja, apdrošinātā vai citas personas, kurai ir tiesības pretendēt uz apdrošināšanas atlīdzību, sūdzības apdrošinātājs izskata un sniedz atbildi 20 dienu laikā no sūdzības vai pretenzijas saņemšanas dienas. Ja norādītajā termiņā objektīvu iemeslu dēļ atbildi nav iespējams sniegt, apdrošinātājs sniedz informāciju par pagarinājuma nepieciešamību un norāda saprātīgu termiņu, kad tiks sniegta atbilde.
- 12.4. Apdrošinātie riski, kas ir pretrunā vai ir nesavienojami ar Apvienoto Nāciju Organizācijas, Eiropas Savienības vai Amerikas Savienoto Valstu noteiktajiem tirdzniecības ierobežojumiem, aizliegumiem vai cita veida sankcijām, ir izslēgti no apdrošināšanas aizsardzības ar brīdi, no kura attiecīgie tirdzniecības ierobežojumi, aizliegumi vai cita veida sankcijas, ir piemēroti.
- 12.5. Apdrošinātājs kā datu pārzinis apstrādā personu datus (tai skaitā īpašu kategoriju personas datus un personas identifikācijas (klasifikācijas) kodus) ar mērķi nodrošināt apdrošināšanas līguma izpildi un apdrošinātāja vai trešās personas leģitīmo interešu ievērošanai. Uzzināt vairāk par personas datu apstrādi var apdrošinātāja tīmekļa vietnē www.balta.lv sadaļā par datu apstrādi, apdrošinātāja klientu apkalpošanas centros vai rakstot uz elektroniskā pasta adresi mandati@balta.lv.
- 12.6. Apdrošinātāja darbības uzraudzību veic Finanšu un Kapitāla Tirgus Komisija, Kungu iela 1, Rīga, LV-1050, Latvija.
- 12.7. Visi ar Apdrošināšanas līgumu saistītie paziņojumi un iesniegumi Apdrošinājumaņēmējam ir jāiesniedz tādā formā un tādā veidā, lai Apdrošinātājs varētu identificēt paziņojuma vai iesnieguma iesniedzēju.
- 12.8. Apdrošinātājs iesniedz savus paziņojumus un informāciju apdrošinājumaņēmējam vai apdrošinātajam, nosūtot tos uz jaunāko zināmo pasta adresi, par kādu ir paziņojis apdrošinājumaņēmējs vai apdrošinātais. Visi paziņojumi tiek uzskatīti par saņemtiem 5. (piektajā) dienā pēc attiecīgā sūtījuma nodošanas pasta iestādē arī tad, ja apdrošinājumaņēmējs vai apdrošinātais maina savu pasta adresi, neinformējot par to apdrošinātāju. Ja apdrošinājumaņēmējs vai apdrošinātais ir informējis apdrošinātāju par savu elektroniskā pasta adresi un tālruņa numuru, apdrošinātajam ir tiesības nosūtīt savus paziņojumus uz apdrošinājumaņēmēja norādīto elektroniskā pasta adresi un tālruņa numuru, un šai sakarā apdrošinājumaņēmējs un apdrošinātais apzinās, ka elektroniskais pasts ne vienmēr uzskatāms par drošu informācijas apmaiņas veidu, un aņņemas necelt jebkādus iebildumus pret apdrošinātāju saistībā ar informācijas (ieskaitot apdrošinājumaņēmēja vai apdrošinātā datu un citas konfidenciālas informācijas) sūtīšanu, izmantojot elektronisko pastu. Apdrošinājumaņēmējs, apdrošinātais, vai

cita persona, kurai ir tiesības pretendēt uz apdrošināšanas atlīdzību, informējot par to apdrošinātāju, var izvēlēties paziņojumus un informāciju saņemt rakstveidā.

- 12.9. Apdrošināšanas līguma darbības laikā apdrošinātājs sazinās ar apdrošināto un apdrošinājumaņēmēju latviešu valodā, kā arī atbild uz apdrošinātā un apdrošinājumaņēmēja pieprasījumiem, kas izteikti latviešu, angļu vai krievu valodā.
- 12.10. No apdrošināšanas līguma izrietošo attiecību regulēšanai tiek piemēroti Latvijas Republikā spēkā esošie tiesību akti.
- 12.11. Visi strīdi apdrošināšanas līguma sakarā tiek risināti sarunu ceļā. Ja vienošanās netiek panākta, strīds tiek nodots Latvijas Republikas tiesas izšķiršanai Latvijas Republikā spēkā esošajos tiesību aktos noteiktajā kārtībā.